

Oddlužení a námítky

Ustanovení § 403 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona vymezuje nejzazší okamžik, dokdy (podle § 403 odst. 2 třetí věty insolvenčního zákona) mohou zaznít námítky ve smyslu § 403 odst. 2 insolvenčního zákona (nehlasuje-li se o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů, mohou být námítky uplatněny nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení). Odtud však neplyne, že by takové námítky mohly (musely) zaznít nejdříve po hlasování věřitele o způsobu oddlužení. Z ustanovení § 403 odst. 2 třetí věty insolvenčního zákona (které určuje, že nesplnění podmínky hlasování o způsobu oddlužení nebo opožděné vznesení námitek má ten následek, že k námítkám se nepřihlíží) naopak plyne (ve vazbě na podmínku hlasování o způsobu oddlužení), že námítky mohou zaznít i před konáním takové schůze věřitelů. Jen z toho, že věřitel na schůzi věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení, formálně nezopakoval dříve uplatněné námítky o skutečnostech, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, neplyne, že by insolvenční soud k těmto námítkám neměl přihlídnout jako ke včasným námítkám věřitele, který hlasoval o způsobu oddlužení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 NSČR 83/2014, ze dne 28.1.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka M.K., vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. KSOS 39 INS 4961/2013, o schválení oddlužení, o dovolání dlužníka zastoupeného Mgr. Petrem Štrossem, advokátem, se sídlem v Ostravě - Hrabové, Místecká 329/258, PSČ 720 00, proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. dubna 2014, č. j. KSOS 39 INS 4961/2013, 2 VSOL 701/2013-B-23, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 3. července 2013, č. j. KSOS 39 INS 4961/2013-B-7, Krajský soud v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“):

- 1/ Schválil oddlužení dlužníka M.K. plněním splátkového kalendáře (bod I. výroku).
- 2/ Uložil dlužníku, aby po dobu 5 let platil nezajištěným věřitelům prostřednictvím insolvenčního správce vždy k 15. dni měsíce částku stanovenou podle § 398 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), z příjmů, které získá po schválení oddlužení, s tím, že první splátku je povinen zaplatit do 31. srpna 2013 (bod II. výroku).
- 3/ Uložil plátcí mzdy dlužníka, aby počínaje srpnem 2013 prováděl ze mzdy dlužníka srážky ve stejném rozsahu jako při výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného pro uspokojení přednostní pohledávky a sražené částky nevyplácel dlužníkovi, ale zasílal je insolvenční správce, které nechtě zasílá i doklady o platbách (bod III. výroku).
- 4/ Uložil insolvenční správce dlužníka, aby:
 - si z částky sražené dlužníku ponechala zálohu na odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 900 Kč a k tomu odpovídající daň z přidané hodnoty, je-li jejím plátcem,
 - uhradila pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na roveň pohledávkám za podstatou,
 - zbývající část vyplatila nezajištěným věřitelům v určeném poměru (bod IV. výroku).

K odvolání věřitele J.B. Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným usnesením zrušil usnesení insolvenčního soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Proti usnesení odvolacího soudu podal dlužník dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení níže specifikovaných právních otázek, které v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

V mezích ohlášeného dovolacího důvodu dle § 241a odst. 1 o. s. ř. dovolatel především namítá, že žádný z věřitelů nevznesl řádně námitky ve smyslu ustanovení § 403 odst. 2 insolvenčního zákona. Sám J. B. na schůzi věřitelů konané 17. června 2013 nezopakoval (po hlasování o způsobu oddlužení) své námitky z podání z 29. května 2013 a insolvenční soud (tamtéž) tyto námitky správně neprojednal. Dále uvádí, že J. B. nehlasoval pro řešení úpadku konkursem (jak následně tvrdil), nýbrž pro způsob oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Námitky J. B. tedy nemohly být považovány za včasné a nelze k nim přihlížet podle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona. Odvolací soud na jejich základě nemohl zrušit usnesení insolvenčního soudu.

S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném od 1. ledna 2014 [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 2014, sen. zn. 29 NSČR 45/2014, uveřejněné pod číslem 80/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (usnesení je - stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže - dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu)].

Dovolání v dané věci je přípustné podle § 237 o. s. ř., když napadené rozhodnutí závisí na řešení procesních otázek (dovoláním vymezených), které v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyly beze zbytku vyřešeny.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se ze spisu nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

S přihlédnutím k době, kdy proběhla schůze věřitelů, na které věřitelé hlasovali o způsobu oddlužení dlužníka (17. června 2013) a kdy bylo vydáno usnesení o schválení oddlužení (3. července 2010), je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodný především výklad insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. července 2013 (tj. naposledy ve znění zákona č. [399/2012](#) Sb.).

Podle ustanovení § 403 odst. 2 insolvenčního zákona věřitelé, kteří hlasovali o přijetí způsobu oddlužení, mohou namítat, že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Tyto námitky mohou uplatnit nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení, a v případě uvedeném v § 399 odst. 3 do 10 dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku. K později vzneseným námitkám a k námitkám uplatněným věřiteli, kteří nehlasovali o přijetí způsobu oddlužení, se nepřihlíží.

Dle ustanovení § 406 odst. 4 insolvenčního zákona rozhodnutí o schválení oddlužení doručí insolvenční soud zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti tomuto rozhodnutí může podat pouze věřitel, který hlasoval proti přijetí schváleného způsobu oddlužení, nebo věřitel, jehož námitkám uplatněným podle § 403 odst. 2 insolvenční soud nevyhověl. Proti rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře může podat odvolání také dlužník, jehož žádosti o stanovení jiné výše měsíčních splátek insolvenční soud nevyhověl, nebo

věřitel, který nesouhlasí se stanovením jiné výše měsíčních splátek a který proti tomu hlasoval.

V usnesení ze dne 22. prosince 2015, sen. zn. 29 ICdo 6/2014, Nejvyšší soud vysvětlil, že usnesení o způsobu oddlužení přijímá schůze věřitelů hlasy nezajištěných věřitelů, přičemž mohou nastat následující situace:

1/ Ten způsob oddlužení, o kterém věřitelé (s hlasovacími právy) hlasují (na schůzi věřitelů) jako o prvním (lhostejno v jakém pořadí), dosáhne prosté většiny hlasů nezajištěných věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek (§ 402 odst. 3 insolvenčního zákona) [schůze věřitelů přijala rozhodnutí o způsobu oddlužení]. V takovém případě nemá právo se odvolat proti usnesení, jímž insolvenční soud schválí oddlužení tímto způsobem, žádný z věřitelů, kteří hlasovali pro přijetí způsobu oddlužení. Odvolání naopak může podat každý z věřitelů, který hlasoval proti přijetí tohoto způsobu oddlužení.

2/ Ten způsob oddlužení, o kterém věřitelé hlasují (na schůzi věřitelů) jako o prvním, nedosáhne prosté většiny hlasů nezajištěných věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek (§ 402 odst. 3 insolvenčního zákona). Věřitelé proto hlasují o druhém ze způsobu oddlužení [jak plyne z dikce § 402 odst. 5 insolvenčního zákona a (byť stručně) z judikatury (srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. září 2010, sen. zn. 29 NSČR 6/2008, uveřejněného pod číslem 61/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)]. Přijme-li schůze věřitelů předepsanou většinou usnesení o provedení oddlužení druhým ze způsobů oddlužení, nemá právo se odvolat proti usnesení, jímž insolvenční soud schválí oddlužení tímto (druhým) způsobem, žádný z věřitelů, kteří hlasovali pro přijetí (druhého) způsobu oddlužení. Odvolání naopak může podat každý z věřitelů, který hlasoval proti přijetí tohoto způsobu oddlužení. Způsob, jakým věřitelé předtím hlasovali o prvním (nepřijatém) způsobu oddlužení, ve vztahu k přípustnosti odvolání proti usnesení insolvenčního soudu o schválení (druhého) způsobu oddlužení žádný význam nemá.

3/ Prosté většiny hlasů nezajištěných věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek (§ 402 odst. 3 insolvenčního zákona) nedosáhne způsob oddlužení, o kterém věřitelé hlasují jako o prvním, ani způsob oddlužení, o kterém věřitelé hlasují jako o druhém. V takovém případě rozhodne o způsobu oddlužení (v mezích usnesení o jeho schválení) insolvenční soud (srov. § 402 odst. 5 insolvenčního zákona). Právo odvolat se proti usnesení, jímž insolvenční soud schválí oddlužení způsobem, který sám zvolí, nemá za této situace žádný z věřitelů, kteří hlasovali pro přijetí insolvenčním soudem následně zvoleného způsobu oddlužení, byť schůze věřitelů sama nepřijala rozhodnutí o (tomto) způsobu oddlužení. Odvolání naopak může podat každý z věřitelů, který hlasoval [na schůzi věřitelů, která sama nepřijala rozhodnutí o (tomto) způsobu oddlužení] proti přijetí insolvenčním soudem následně zvoleného způsobu oddlužení.

Tamtéž Nejvyšší soud uzavřel, že:

4/ Věřiteli v rámci výše popsané procedury hlasování nic nebrání v tom, aby (je-li přesvědčen, že nejsou předpoklady pro provedení oddlužení žádným z možných způsobů oddlužení) hlasoval na schůzi věřitelů jak proti způsobu oddlužení dlužníka zpeněžením majetkové podstaty, tak proti způsobu oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře. V takovém případě mu též vždy náleží právo odvolání proti usnesení insolvenčního soudu o schválení oddlužení, bez zřetele k tomu, zda schváleným způsobem oddlužení byl způsob, který (v důsledku obou hlasování) vzešel z rozhodnutí o způsobu oddlužení přijatého schůzí věřitelů nebo z volby (výběru) způsobu oddlužení insolvenčním soudem (poté, co schůze věřitelů nepřijala rozhodnutí o způsobu oddlužení).

5/ Věřitel, který nehlasuje o způsobu oddlužení, ač mu zákon toto právo přiznává (což se v praxi děje zpravidla tak, že věřitel nehlasuje o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů a na schůzi věřitelů svolanou za účelem rozhodnutí o způsobu oddlužení se nedostaví), tím v duchu výše řečeného dává najevo (navenek projevuje) nezájem o způsob oddlužení (lhostejnost k výběru způsobu oddlužení a k tomu, zda a jak bude oddlužení schváleno). Této (do určité míry racionální) nečinnosti (apatii)

věřitele k dalšímu postupu insolvenčního řízení zákon nebrání, na druhé straně však [v zájmu předejití obstrukčních nebo prostě jen nevhodně (nežádoucně) opožděných postupů narušujících plynulost insolvenčního řízení] takovému věřiteli nedovoluje formou opravného prostředku (odvolání) zpochybnit rozhodnutí o způsobu oddlužení (promítnuté v usnesení insolvenčního soudu o schválení oddlužení), které mohl ovlivnit, kdyby předtím nezůstal nečinný tam, kde mu insolvenční zákon umožňoval konat (kdyby nezmeškal možnost hlasovat o způsobu oddlužení).

6/ Ustanovení § 406 odst. 4 insolvenčního zákona přitom požadavek, podle kterého právo odvolat se proti usnesení o schválení oddlužení náleží jen věřiteli, který hlasoval o způsobu oddlužení, klade též pro ty věřitele, jejichž námitkám uplatněným podle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona insolvenční soud nevyhověl. To je dáno tím, že podle § 403 odst. 2 poslední věty insolvenčního zákona se k námitkám, které uplatnil věřitel, jenž nehlasoval o způsobu oddlužení, nepřihlíží (pohlíží se na ně, jako by nebyly vzneseny), což v intencích § 406 odst. 4 insolvenčního zákona znamená, že jde o věřitele, který námitky neuplatnil. Pro úplnost budiž dodáno, že aktivita věřitele, který vznesl námitky a hlasoval o přijetí způsobu oddlužení, a který má zároveň za to, že jde o námitky, jimž insolvenční soud nevyhověl, se promítá v jeho právu podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení i potud, že insolvenční zákon mu umožňuje (v porovnání s věřitelem, který hlasoval o způsobu schválení oddlužení, aniž současně uplatnil námitky předepsaným způsobem) podat odvolání, i když hlasoval „pro přijetí“ následně schváleného způsobu oddlužení.

Pro poměry dané věci se ze spisu podává, že schůze věřitelů, která rozhodovala 17. června 2013 o způsobu oddlužení, se zúčastnili dva nezajištění věřitelé s hlasovacími právy, a to věřitel č. 1 (M. V.) s pohledávkou ve výši 416.175,34 Kč (53,31 % ze všech přihlášených pohledávek) a věřitel č. 2 (J. B.) s pohledávkou ve výši 313.813 Kč (40,19 % ze všech přihlášených pohledávek) [B-6].

V protokolu o průběhu této schůze věřitelů je průběh rozhodování přítomných věřitelů M. V. a J. B. o způsobu oddlužení zachycen tak, že „věřitel č. 1 navrhuje schválit splátkový kalendář“ a „věřitel č. 2 navrhuje schválit zpeněžení majetkové podstaty“. Jakkoli jde o protokolaci nepřesnou vzhledem k tomu, že z ní není patrný výsledek jednotlivých hlasování v poměru pro a proti návrhu (zda věřitel č. 1 hlasoval proti způsobu oddlužení plněním splátkového kalendáře), lze i přes tento nedostatek uzavřít (též vzhledem k tomu, že chyby v činnosti insolvenčního soudu nemohou být přičteny k tíži účastníků řízení), že hlasoval-li (jen) J. B. pro způsob oddlužení zpeněžením majetkové podstaty a hlasoval-li (jen) M. V. pro způsob oddlužení plněním splátkového kalendáře (jenž insolvenční soud schválil), aniž by se některý z nich hlasování „zdržel“, pak již na tomto základě lze uzavřít, že (v intencích závěrů plynoucích z usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 6/2014) má právo podat odvolání (je osobou oprávněnou podat odvolání) proti usnesení, jímž insolvenční soud schválil [na základě schůzí věřitelů přijatého (hlasy M. V.) způsobu oddlužení] oddlužení plněním splátkového kalendáře.

Zbývá vyřešit otázku včasnosti námitek J. B.

Podle obsahu spisu uplatnil J. B. námitku ústící v (jeho) závěr, že nejsou splněny podmínky pro povolení oddlužení podáním z 29. května 2013, došlým insolvenčnímu soudu 30. května 2013, tedy ještě předtím, než hlasoval (17. června 2013) o způsobu oddlužení na schůzi věřitelů k tomu svolané.

Ustanovení § 403 odst. 2 věty první insolvenčního zákona podmiňuje možnost věřitele namítat, že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, tím, že hlasoval o přijetí způsobu oddlužení.

Ustanovení § 403 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona vymezuje nejzazší okamžik, dokdy (podle § 403 odst. 2 třetí věty insolvenčního zákona) mohou tyto námitky zaznít (nehlasuje-li se o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů, mohou být námitky uplatněny nejpozději do skončení schůze

věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení). Odtud však neplyne, že by takové námitky mohly (musely) zaznít nejdříve po hlasování věřitele o způsobu oddlužení. Z ustanovení § 403 odst. 2 třetí věty insolvenčního zákona (které určuje, že nesplnění podmínky hlasování o způsobu oddlužení nebo opožděné vznesení námitek má ten následek, že k námitkám se nepřihlíží) naopak plyne (ve vazbě na podmínku hlasování o způsobu oddlužení), že námitky mohou zaznít (jako v případě námitek J. B.) i před konáním takové schůze věřitelů (z hlediska připravenosti dlužníka nebo jiných osob k námitkám skutkově a právně argumentovat, jde naopak o žádoucí postup).

Jen z toho, že věřitel (J. B.) na schůzi věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení, formálně nezopakoval (jak uvádí dovolatel) námitky uplatněné podáním z 29. května 2013 (o skutečnostech, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení) neplyne, že by insolvenční soud k těmto námitkám neměl přihlédnout jako ke včasným námitkám věřitele, který hlasoval o způsobu oddlužení.

Dovolání tedy ani potud není důvodné (odvolací soud mohl naložit s odvoláním J. B. jako s odvoláním podaným k tomu oprávněnou osobou a s námitkami J. B. jako s námitkami včasnými).

Jelikož vlastní důvody, pro které odvolací soud zrušil rozhodnutí insolvenčního soudu (pro nepřezkoumatelnost), dovolání nezpochybnuje, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl (§ 243d písm. a/ o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)